

Ottestad/Lillehammer 10. november, 2022

Til

Det Kongelige Kultur- og Ligestillingsdepartementet

INNSPILL SPILLEMIDDELORDNINGEN TIL ANLEGG FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

Vi viser til brev av 5. september d.å., med invitasjon til innspill om spillemiddelordningen, med påfølgende innspillmøte for Innlandet den 3. oktober på Lillehammer.

Overordnet enighet

Spillemiddelordningen er en særdeles viktig ordning for anleggsutviklingen, og for å stimulere til økt fysisk aktivitet.

Idretten i Innlandet støtter staten med den jobben de gjør, for å stimulere kommunene til å ta et enda større ansvar for anleggsbygging.

Innlandet idrettskrets mener en ny anleggsreform bør inneholde følgende 4 hovedpunkter

1. En økt statlig satsing med stimulering, for å kunne rehabilitere og bygge bærekraftige idrettsanlegg. Dette kan inkludere økte tilskuddssatser til rehabilitering og gjenbruk av eksisterende anlegg, som tydeligere viser at det skal lønne seg å tenke fornying, gjenbruk og mer bærekraftige løsninger.

Forslag til andre konkrete tiltak kan være å øke tilskuddssatsen, i en begrenset periode, for støtte til skiftning til LED lys, slik det var gjennom spillemiddelordningen i perioden 2013-2015, for utskifting av PCB holdige komponenter i lysanlegg. Det anbefales også å se på muligheten for å etablere et klima- og miljøprogram i et samarbeid med miljøvernmyndighetene, og andre relevante aktører som f.eks. Enova.

2. Opprettelse av tidligere beskrevet fond på 10 milliarder kroner som skal brukes til forskuttering av spillemidler. Innlandet idrettskrets mener midlene i første rekke skal gå til frivilligheten som anleggsbygger. Det offentlige har en helt annen likviditet til å håndtere dagens ventetid på spillemidler.

3. En utvidelse og en styrking av den interkommunale ordningen til å omfatte et samarbeid mellom fylkeskommune og kommune. Ikke bare mellom kommuner jf. dagens bestemmelser (2.5.4.).

4. Et anleggspolitisk program på 1,2 mrd. kroner fordelt over seks år som skal bidra til at prioriterte anlegg bygges. Forutsatt at nasjonal plan og regional/fylkesplan med behovsvurderinger, kommer på plass først. Vi må først vite *hvilke* anlegg som skal prioriteres, og hvorfor.

Konkret svar på spørsmål basert på tema for innspillmøtene

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har startet arbeidet med en helhetlig gjennomgang av spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet. Med mål om at det skal lages en nasjonal plan for idrettsanlegg, og at alle som ønsker det – skal ha mulighet til å delta i idrett eller egenorganisert fysisk aktivitet. KUD ber oss om å svare opp; *hva fungerer i dag og hva bør eventuelt endres?*

1. Bygger vi de riktige anleggene?

Hvilke anlegg ønsker vi?

For å kunne ta stilling til dette må vi ha godt utarbeidede *planer*, nasjonalt (støtter derfor arbeidet som er i gang), fylkes- og regionplaner, i tillegg til dagens kommunale planer. Det er de store – og de spesielle anleggene (de som ikke den enkelte kommune «må» ha), som bør stå definert i de overordnede planene. Vi mener det ikke er tilstrekkelig med «kun» kommunale planer.

Behovsbasert er det sentrale stikkordet, og vi må definere hvem som skal definere behovene. Vi foreslår et bredt sammensatt faglig anleggsutvalg både nasjonalt og lokalt, som blir satt til dette oppdraget. Da tenker vi idrettslig fagkunnskap (i idrettskretslinja og særforbundslinja i NIF), og både administrativt og politisk på departement- og fylkesnivå. Dette for å sikre felles mål om idrett- og fysisk aktivitet, om topp- og bredde idrett, men også som fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv. Invitere til *samarbeid* på tvers av idrettsorganisasjoner, andre organisasjoner med mål om fysisk aktivitet (friluftorganisasjoner, Tverga m. fl.), for å sikre bredde, mangfold, inkludering – oppnå «idrett og fysisk aktivitet for flest mulig,» gjennom bedre samarbeid.

Svar: både ja – og nei.

2. Krav, vilkår, insentiver?

Belønner vi det vi ønsker?

For å oppnå mest mulig åpne og inkluderende anlegg, og samtidig holde kostnadene nede – trenger vi et enda *bedre samarbeid mellom de frivillige* (idrett og andre organisasjoner) og *det offentlige*. Vi må belønne de som tar et felles ansvar i forhold til samarbeid, f.eks. ulike idretter/aktiviteter, på tvers av kommunegrensene (interkommunale anlegg), ekstra miljøansvar, rehabilitering m.m. Det må lønne seg å oppfylle målene i en anleggsplan, dvs. du får større økonomisk støtte for å bygge miljømessig, du samarbeider med andre osv. Dette må belønnes mer enn dagens systemer, som fungerer mer etter «rettferdighetsprinsippet,» dvs. du står i køa for spillemidler, ut ifra når du søkte.

Innlandet idrettskrets (IIK) ønsker en lavere tilskuddspott, evt. gå bort i fra å gi økt tilskudd til «pressområder,» jf. 2.5.3. i bestemmelsene. Midlene bør i så fall være «behovsprøvd.» IIK sin påstand er at dagens ordning kan gi «rike» kommuner ekstra midler, de ikke nødvendigvis trenger, for å få bygd anlegget. Mens andre anleggsbyggere, som ikke er definert i et pressområde, ikke har muligheten til ekstra midler. IIK ønsker heller økte midler til samarbeidsprosjekter som interkommunale anlegg, og til miljøbevisst anleggsutbygging.

Det offentliges ansvar i forhold til folkehelse (lovpålagt fra 2012 gjennom folkehelseloven, se: [Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) - Lovdata](#)), og utjevning av sosiale forskjeller – bør være noe frivilligheten og det offentlige skal samarbeide om. *Vi må belønne den utviklingen vi ønsker*, etter vi har gjort en behovsbasert vurdering – og satt dette i system gjennom bl.a. planverk (ref. pkt. 1).

Svar: det må «lønne seg» å samarbeide – og det må «lønne seg» å bygge miljøriktig, og vi må alle være bevisst på rehabilitering, ikke bare bygge nytt.

1. Hvem bør ha ansvar for hva?

Hvem gjør jobben best?

Dagens system med fastsetting av regelverk gjennom KUD, og fordeling av rammer til fylkeskommunene, fungerer og må gjerne fortsette. Vi mener det vil fungere enda bedre når pkt. 1. og 2. over, settes i system. Fylkeskommunen vil kunne ha både gode gjennomarbeide og behovsbaserte planer, og en fornying av kriterier, som fremmer en bredere form for idrett- og fysisk aktivitet.

IHK ønsker seg et enda bedre samarbeid allerede på departementsnivå (f.eks. mellom Kultur- og likestillingsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, og Helse- og omsorgsdepartementet), der både miljø- og folkehelse er inkludert i støtteordningen spillemidler. Dvs. fylkeskommunen viderefordeler i større grad midler til samarbeidsprosjekter, og vil ha en sterkere rolle i forhold til regionstenkning – og ikke «bare» innenfor kommunegrenser.

Vår påstand er at det er særdeles ulik kompetanse innenfor spillemiddelordningen lokalt i kommunene, samtidig sitter kommunene på den beste fagkunnskap om sine lokale utfordringer. Et enda tettere samarbeid på tvers av kommuner, for å best mulig oppnå bredde, mangfold, inkludering av idrett og fysisk aktivitet, vil være «vinn-vinn» for alle. Forutsatt gode systemer på at idretten selv er med i tidlig fase, for å sikre behovsbasert anleggsutbygging, dvs. vi *må* være til stede i anleggsutvalg e.l. på de ulike nivåene i forvaltningen! Idretten selv vet best – hva idretten trenger, og må komme inn på et tidligst mulig tidspunkt i planleggingen av anleggsutbygging lokalt, samtidig være bevisst sin rolle i forhold til felles kommende planer.

Ikke nødvendigvis flere og bedre anlegg, men *bedre og mer riktige anlegg*, bør være felles fokus – også for idrettsorganisasjonen. Vi må disponere enda bedre de midlene vi får, for å nå felles målsetning om at alle skal ha muligheten til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Svar: Spillemiddelordningen er i utgangspunktet en veldig god og sikker ordning for vår anleggsbygging. Vi mangler imidlertid et godt gjennomarbeidet behovsbasert planverk på flere nivåer, noe KUD bl.a. tar tak i nå, og som IHK applauderer.

Lykke til med det videre viktige arbeidet!

Med vennlig hilsen
Innlandet idrettskrets
(elektronisk underskrift)

Inger Lilleby Fløggum
Leder

Tina Thorsen
Organisasjonssjef

Jørn Haakensveen
Styremedlem anlegg

Line Kongssund
Rådgiver anlegg og idrettsråd